

ŻYCIORYS PROF. DRA HAB. LESZKA MOSZYŃSKIEGO

Profesor dr hab. Leszek Moszyński urodził się 19 lutego 1928 roku w Lublinie, a zmarł w Gdańsku w kwietniu roku 2006. W mieście urodzenia skończył szkołę średnią (1947) i rozpoczął studia w zakresie filologii polskiej i słowiańskiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, które potem kontynuował na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pod kierunkiem Profesora Władysława Kuraszkiewicza. Pracę magisterską z zakresu filologii słowiańskiej obronił w roku 1951, stopień doktora uzyskał osiem lat później, habilitował się w roku 1962. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego (kiedyś to był tytuł naukowy, a nie informacja o etacie, na jakim się jest zatrudnionym) uzyskał w roku 1972, sześć lat później zaś – tytuł profesora zwyczajnego. Przyznano Mu tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego oraz członkostwo dwóch zagranicznych akademii nauk (w Lublanie oraz Skopiu). W roku 1992 został wybrany na członka korespondenta Polskiej Akademii Umiejętności.

Wypromował blisko 400 magistrów filologii polskiej, rosyjskiej i słowiańskiej na różnych polskich uczelniach, kilkunastu doktorów, recenzował wiele doktoratów, rozpraw habilitacyjnych. Napisał ponad 20 wniosków o profesorski tytuł naukowy.

Pracę dydaktyczną rozpoczął na Katolicki Uniwersytecie Lubelskim, a kontynuował na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, potem Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytecie Gdańskim oraz Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy i Wyższej Szkole Pedagogicznej w Słupsku, pracując również w Instytucie Badań Literackich w Poznaniu (Poznańska Pracownia Leksykograficzna) oraz toruńskiej Pracowni Słownika Polszczyzny XVI wieku. Współpracował naukowo

z komisjami Polskiej Akademii Nauk. Był członkiem Towarzystwa Naukowego w Toruniu i Gdańsku, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Towarzystwa Naukowego KUL w Lublinie, a także Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Pełnił wiele funkcji zarówno organizacyjnych (kierował zakładami oraz instytutami w obrębie filologii polskiej), jak i społecznych.

Profesor Leszek Moszyński pełnił funkcję wiceprezesa gdańskiego Klubu Inteligencji Katolickiej. Przetłumaczył z okazji VI Światowego Dnia Młodzieży na prośbę dominikanina ojca Jana W. Góry *Apel Jasnogórski* na język świętych Cyryla i Metodego. Został też zaproszony do spotkania z Ojcem Świętym Janem Pawłem II w dniu 9 czerwca 1987 roku w auli KUL w Lublinie. W trudnych latach osiemdziesiątych minionego wieku pełnił też kilka funkcji związkowych: był członkiem Tymczasowego Samorządu Pracowniczego UG, przewodniczącym Komisji Oddziałowej Wydziału Humanistycznego, członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UG, w stanie wojennym zaś brał udział w strajku okupacyjnym budynku ówczesnego Wydziału Humanistycznego UG. Uczestniczył w tworzeniu GSA i „Słowa Akademickiego”.

Bibliografię naukowych osiągnięć Profesora (zestawioną przez wnuka, Jana Kałużyńskiego) znajdziemy w wydanych jako księga jubileuszowa w roku 1998 „Tematach” (od pierwszych publikacji z roku 1954 do czerwca 1997). Jej uzupełnieniem jest *Wykaz prac opublikowanych po czerwcu roku 1997 (do roku 2005)* opracowany i opublikowany w X numerze „Sławistyki”, zatytułowanym *Mistrz i Jego Przyjaciele* przez ostatniego wypromowanego przezeń doktora Jarosława Karzarnowicza, później profesora nadzwyczajnego Akademii Pomorskiej w Słupsku. Do opracowania pozostaje ta część publikacji, którą poznaliśmy po roku 2006. Według tychże zestawień Profesor Leszek Moszyński do roku 2005 opublikował 8 książek, jedną edycję źródłową żywotów Konstantyna i Metodego, 250 rozpraw i artykułów, 43 hasła encyklopedyczne, 46 recenzji naukowych, 92 streszczenia, polemiki, biografie, komunikaty i teksty popularyzacyjne i 16 artykułów publicystycznych. Uczestniczył również w niezliczonej liczbie konferencji, sympozjów i spotkań naukowych tak w kraju, jak i za granicą.

Profesor Leszek Moszyński, na co wskazują wspomniane bibliografie, był paleoslawistą, komparatystą w zakresie języków słowiańskich, historykiem języka polskiego, etymologiem oraz dialektologiem. W Jego dorobku znajdują się ponadto prace onomastyczne, studia nad poszczególnymi wydaniem Biblii i starosłowiańską teonią.

Badał terminy religijne i fragmenty Ewangelii funkcjonujące w przekładach słowiańskich. Nie tylko w Europie szeroko znane są Jego prace, w tym szczególnie *Die vorchristliche Religion der Slaven im Lichte der slavischen Sprachwissenschaft* (1992) i *Wstęp do filologii słowiańskiej* (2006). Korekty tej drugiej Profesor dokonywał będąc już bardzo chorym, kończyła ją zaś Żona, dr Danuta Moszyńska. Pełen tekst drugiego wydania, „poprawione i uzupełnione”, wyszedł już po śmierci Autora.

Swój księgozbiór ofiarował Pan Profesor Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego, a książki odbierali i pakowali ówcześni studenci oraz doktoranci gdańskiej slawistyki.

Wybrane publikacje

- Geografia niektórych zapożyczeń niemieckich w staropolszczyźnie*. Prace Komisji Filologicznej. T. XV, z. 3. Poznań: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1954.
- Wyrównania deklinacyjne w związku z mazurzeniem polskim, ruskim, połabskim*. Prace Językoznawcze 21. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1960.
- Język Kodeksu Zografskiego*. Część 1. *Imię nazywające (rzeczownik)*. Monografie Slawistyczne 31. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1975. Część 2: *Imię określające i zastępcze (przymiotnik, liczebnik zaimek)*. Monografie Slawistyczne 52. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1990.
- Cytaty ewangelijne w tekście Kodeksu Supraskiego*. [W:] *Проучвания върху Супрасълския сборник, старобългарски паметник от X век*. София 1980, s. 45–50.
- Slavisches Reflexivverbum griechisches Medium in der kirillomethodianischen Evangelienübersetzung*. [W:] *Symposium Methodianum. Beiträge der Internationalen Tagung in Regensburg zum Gedenken an der 1100. Tagestat des heiligen Method*. Neuried: Hieronymus, 1988, s. 633–640.
- Die vorchristliche Religion der Slaven im Lichte der slavischen Sprachwissenschaft*. Köln–Weimar–Wien: Böhlau Verlag, 1992.
- Izbrana vprašanja staropoljske in staroslovenske leksikografije (Jan Mączyński 1564 – Matija Kostelec 1680)*. „Slavistična Revija” 47. Ljubljana 1999, s. 109–121.
- Fragmenty Dziejów Apostolskich macedońskiego Apostoła z Wranesznicy wobec serbskiego Apostoła Maticy serbskiej*. [W:] *Делото на Блаже Конески (Остварувања и перспективи)*. Скопје: МАНУ, 2002, s. 271–297.
- Autorytet Cyryla i Metodego a stała rewizja ich przekładu Ewangelii*. [W:] *Autorytety i normy*. Łódź: Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, 2003, s. 321–333.
- Biblia Szymona Budnego. Charakterystyka przekładu*. [W:] *Biblie staropolskie*. Poznań: Ośrodek Wydawnictw Naukowych Polska Akademia Nauk, 2003, s. 41–48.
- Wstęp do filologii słowiańskiej*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984. Wydanie 2. poprawione i uzupełnione. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.

Krystyna Szczesniak

KRYSTYNA SZCZEŚNIAK

Uniwersytet Gdański
Wydział Filologiczny
Katedra Slawistyki

Neofilologia, ul. Wita Stwosza 51, 80-308 Gdańsk, Polska
e-mail: kry.szczesniak@gmail.com